720/05

Den 1. april 2005 blev i sag nr. 64.431:

xxxxxx xxx xxxxxx
xxxxxx x
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er omfattet af en pensionsordning i PFA Pension, klager ved Teknisk Landsforbund over selskabets afgørelse om tilkendelsestidspunkt for udbetaling af invalidepension.

Selskabet har tilkendt klageren invalidepension fra den 27/6 2001. Klageren er imidlertid utilfreds hermed og ønsker først pensionen tilkendt fra den 1/8 2002. Klagerens utilfredshed med tilkendelsestidspunktet skyldes, at pensionsordningen blev ændret pr. 1/1 2002, således at klageren erhverver ret til større ydelser, såfremt tilkendelsen finder sted efter dette tidspunkt.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1961, den 17/7 2001 ansøgte om invalidepension. I et bilag til den til selskabet fremsendte ansøgning fremgår bl.a. følgende:

> "I 6. md. 1997 blev jeg sygemeldt p.g.a. udbredt træthed, manglende koncentrationsevne og stærkt nedsat energi og søvnbesvær. Jeg havde samtidig meget dårlig mave.
>
> Jeg blev sendt til R. Sygehus, hvor man konstaterede, at det måske skyldes mononuclerose. Efter 6 ugers sygemelding kom jeg igen på arbejde. Jeg forblev med at have de samme symptomer og kunne ikke magte mit arbejde. Jeg var ofte syge-

meldt, hvilket jeg gennem hele sygdomsperioden har været. Jeg henvendte mig igen til min egen læge, som igen sendte mig til R. Sygehus. Her blev jeg undersøgt på kryds og tværs, og til sidst fik man mistanke om nedsat hormonproduktion. Jeg blev herefter henvist til MR scanning på S. Sygehus og til videre undersøgelse på Å. Kommunehospital.

Her fik jeg i september 1998 stillet diagnosen Hypopituitarismus, nedsat hypofyse funktion. Jeg startede i oktober 1998 på medicinsk behandling."

Til brug for vurdering af sagen indhentede selskabet herefter de lægelige og kommunale akter i sagen.

I statusattest af 19/10 1998 fra praktiserende læge S.G. fremgår følgende:

"H. er nu færdigundersøgt på medicinsk afd. Å. kommunehosp., under diagnosen hypopituitarismus (nedsat hormonproduktion fra hypofysen).

Det drejer sig om kønshormonet testosteron og væksthormon. Begge dele er han netop d. 15.10. startet på som injektionsbehandling, testosteron hver 4. uge, væksthormon dagligt.

Det er tale om et udtalt træthedssyndrom, udledt af ovenstående.

Det er planlagt at han skal gå i arbejde om 14 dage, men deltids i form af 4 timer dagligt den første måned. Herefter stillingtagen til om han kan gå i arbejde fuldtids.

Behandlingen er livsvarig og kræver kontrol ind imellem, på medicinsk afd. Å. kommunehosp. Derfor ansøges om en paragraf-28 ordning."

Klageren blev bevilget fleksjob 25 timer ugentligt fra den 1/7 2001. Der blev ikke aftalt skånehensyn ud over nedsættelse af arbejdstiden.

Selskabet meddelte ved skrivelse af 7/12 2001 til klageren, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen, hvorfor klageren ikke er berettiget til invalidepension. Samtidig meddelte selskabet kulancemæssig præmiefritagelse pr. 1/7 2001.

3. 64.431

I foråret 2002 blev selskabet af Teknisk Landsforbund anmodet om at genoverveje spørgsmålet om tilkendelse af invalidepension. Selskabet indhentede herefter yderligere oplysninger i sagen.

I statusattest af 22/3 2002 fra praktiserende læge S.G. fremgår bl.a.:

> "H.'s arbejdsformåen er betydelig nedsat svt. hvad der gælder generelt for denne patientgruppe. Den daglige erhvervsindsats er nedsat til under 4 timer daglig, men over 2 timer daglig. Oversat til deltal i forhold til erhvervsevnen er konklusionen, at erhvervsevnen er mindre end 50 %, men over 33 %. Denne vurdering er foretaget ud fra den jobsituation, H. befinder sig i, nemlig kontorjob indenfor maskinbranchen. Hvis vurderingen skulle foretages generelt indenfor alle job inklusiv fysisk krævende job, ville erhvervsevnen være mindre.
>
> B: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen (der angives **ikke** en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)
>
> Erhvervsevnen er betydelig nedsat, skønnet under 50 %, men over 33 % af det normale."

Selskabet meddelte ved skrivelse af 4/6 2002 til klageren, at selskabet fortsat finder, at klageren ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af invalidepension. I skrivelsen begrundes afgørelsen således:

> "Ved bedømmelsen af nedsættelsen af erhvervsevnen foretages en helbredsvurdering, ud fra Deres helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Desuden lægges der vægt på, om De ikke længere er i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
>
> Vurderingen er foretaget på baggrund af Deres egne oplysninger, de lægelige oplysninger og fleksjobaftalen.
>
> Hvis der sker forværring af Deres helbredstilstand eller ændringer i fleksjobaftalen, er vi naturligvis indstillet på at revurdere sagen."

Klageren var fortsat utilfreds med selskabets afgørelse, hvorfor han anmodede selskabet om at genoverveje afgørelsen. Herefter anmodede selskabet overlæge J.O.L.J., medicinsk afdeling M, Aa. Kommunehospital, om at udarbejde en speciallægeerklæring.

Af den af overlæge J.O.L.J. udarbejdede speciallægeerklæring af 1/8 2002 fremgår bl.a. følgende:

> "**Nuværende**
>
> …
>
> Ved undersøgelsen dags dato angiver patienten som tidligere udtalt træthed og koncentrationsbesvær. Føler sit arbejdsliv uoverskueligt og magter intet i sin fritid. Herudover ingen organspecifikke klager.
>
> **Socialt**
>
> Gift. Har 2 børn på ca. 7 og 10 år. Arbejder som maskinkonstruktør i et flexjob 25 timer/uge, som anført mange sygemeldinger.
>
> …
>
> **Konklusion**
>
> Patientens partielle idiopatiske hypofyseinsufficiens er optimalt substitueret. Prognose *quo ad vitam* er god, men det er en kendsgerning, at en stor minoritet af patienterne beskriver gevinst af den iværksatte behandling, hvorfor patientens nuværende situation med betydelig nedsat arbejdsevne må skønnes at være permanent."

Selskabet fastholdt sin afgørelse ved skrivelse af 13/9 2002 til klageren.

Efter fornyet henvendelse fra klageren genoptog selskabet herefter behandlingen af sagen.

Selskabet har i skrivelse af 3/10 2002 til klageren bl.a. anført:

> "Vi vurderer, at Deres generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, hvilket er et af kriterierne for udbetaling af fuld invalidepension.
>
> Derimod finder vi, at De er i stand til at tjene det samme, som der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder, hvorfor et andet

kriterie for udbetaling af invalidepension ikke skønnes opfyldt, i henhold til vedlagte forsikringsbetingelser Afsnit C, § 1, stk. 5.

Der foreligger endnu ingen fast praksis på dette område, idet en sådan sag endnu ikke har været forelagt Ankenævnet for Forsikring. Ovenstående er således et fortolkningsspørgsmål, om hvorvidt fleksjobløn på denne måde kan sammenlignes med det, *selv* at være *i stand til* at tjene en almindelig lønindkomst.

Vi har valgt at tolke det sådan, at fleksjoblønnen er sammenlignelig med almindelig lønindkomst, hvorfor vi ikke finder, at De opfylder betingelserne for fuld invalidepension.

Der vil således fortsat blive ydet kulancemæssig præmiefritagelse, således at deres dækninger bliver bevaret."

Som konsekvens af en højesteretsdom, der blev afsagt den 21/11 2003, genoptog selskabet sagen. Selskabet har i skrivelse af 22/1 2004 til klageren anført, at selskabet har vurderet, at der kan udbetales invalidepension fra det tidspunkt, hvor klageren første gang rettede henvendelse til selskabet vedrørende pensionssagen, hvilket skete den 27/6 2001.

I skrivelse af 26/2 2004 til selskabet klager Teknisk Landsforbund på vegne af klageren over tidspunktet for tildeling af invalidepension.

Selskabet fastholdt ved skrivelse af 15/3 2004 til klageren afgørelsen om tildeling af invalidepension fra den 27/6 2001.

Teknisk Landsforbund påstår selskabet tilpligtet at anerkende, at klagerens erhvervsevne først er nedsat i dækningsberettigende grad fra den 1/8 2002, hvorfor klageren først skal tilkendes invalidepension fra denne dato.

Teknisk Landsforbund har i skrivelse af 6/7 2004 til nævnet anført:

"Til støtte for den nedlagte påstand gøres gældende,

at det på baggrund af de lægelige oplysninger der forelå på ansøgningstidspunktet 27. juni 2001 er usikkert, om H.Aa.L.'s erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen 27. juni 2001,

at PFA i afgørelserne fra hhv. 7. december 2001 og 4. juni 2002 træffer afgørelse om tilkendelse af invalidepension efter forsikringsbetingelsernes Afsnit C, stk. 1 og 2,

at det i speciallægeerklæring af 1. august 2002 fremgår, at H.Aa.L.'s erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3,

at speciallægeerklæringen vurderer H.Aa.L.'s erhvervsevne på undersøgelsestidspunktet,

at PFA i afgørelse fra 3. oktober 2002, netop på baggrund af speciallægeerklæring, fastslår, at H.Aa.L.'s erhvervsevne er nedsat med 2/3,

at PFA først i afgørelse fra 3. oktober 2002 vurderer om betingelserne i Forsikringsbetingelsernes Afsnit C, stk. 5 er opfyldt,

at det følger af afgørelser fra Ankenævnet for Forsikring i sag 52.330 og sag 60.991, at ydelse med baggrund i erhvervsevnetab tilkendes på tidspunktet hvor det ud fra en lægevurdering kan fastslås, at der er tale om et sådant,

at H.Aa.L. derfor skal tilkendes invalidepension fra 1. august 2002."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 19/7 2004 til nævnet anført:

"Lægelige akter har været forelagt PFA's lægekonsulent, der vurderer at erhvervsevnen har været nedsat med mindst halvdelen siden henvendelsestidspunktet og det er derfor vi har lagt denne dato til grund for starttidspunktet for udbetaling af invalidepension, endvidere er det i overensstemmelse med datoen for hvornår PFA Pension har ydet kulancemæssig præmiefritagelse."

Af forsikringsbetingelserne, der er gældende fra den 1/7 1999, fremgår:

"**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**

§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. …

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

I januar 2002 modtog klageren en skrivelse[16] fra selskabet, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

"Din pensionsordning gennem Tekniker-Pension er forbedret på en lang række områder. I dette brev vil vi kort beskrive de dækninger du og din familie er sikret fra 1. januar 2002.

Ved tab af erhvervsevne

Tekniker-Pension omfatter en årlig invalidepension til det 67. år, der pr. 1. januar 2002 er forhøjet fra 25 % til 40 % af din pensionsgivende løn. Tilkendelseskriteriet er ligeledes ændret, så der allerede ved erhvervsevnetab på 50 % og derover udbetales fuld invalidepension.

Hvis du inden dit 60. år varigt mister din erhvervsevne udbetales et éngangsbeløb på 100 % af din pensionsgivende årsløn, dog minimum 100.000 kr. efter afgift."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og må erklære sig enig med klageren i, at der ikke er belæg for at antage, at klageren allerede den 27/6 2001 havde mistet erhvervsevnen i dækningsberettigende grad. Herefter finder nævnet, at klageren er berettiget til invalidepension fra den 1/8 2002.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klageren er berettiget til invalidepension fra den 1/8 2002.

Marianne Højgaard Pedersen